

Свято врожаю в Мощоні Королівській

7 вересня в селі Мощона Королівська, що в гміні Мельник, відбулися обжинки – традиційний захід проведений Союзом українців Підляшшя від восьми років на закінчення жнив. На сцені перед будинком місцевої протипожежної охорони виступили відомі всім ансамблі з Підляшшя та гості з України. Свято врожаю завершило цикл українських пленерних заходів організованих у нашому регіоні.

Українські обжинки на Підляшші мають свою довгу історію. Почалися вони в 1996 році як Огляд жнивварських пісень в селі Кривая, однак вже в наступному році перенесено їх до Пасинок, де з успіхом українське середовище проводило їх через найближчі чотири роки. Пізніше свято врожаю відбувалося ще в Ягуштові неподалік Більська та Кривій. Проте в цьому році Союз українців Підляшшя вирішив вийти з української пісню поза Більський повіт і разом з місцевою гміною організував їх у Мощоні Королівській, розташованій в мальовничій околиці річки Бут.

Мощона – це україномовне село, хоч так як в інших місцевостях Сім'ятицького повіту, дуже швидко поступає тут процес колонізації. Як підкреслює Павло Питель, мешканець надбужанських Городників – молодь не знає вже рідної мови, лише люди, що мають більше 30-ти років, користуються ще нею нащодня. Однак до своїх дітей, онуків говорять вони вже передовсім по-польськи.

Швидка колонізація на території Сім'ятицького повіту спричинена є між іншими тим, що немає там традиції українського культурно-освітнього життя. Не ведеться там навчання української мови, рідкістю

108. Mszczona Królewska (gw. *mośc'ona*, gen. *mośc'ony*, loc. *u mośc'oni*, adi. *mośc'eni* - *ki*), woj. białostockie, gm. Mielnik, ok. 12 km na pld. wschód od Siemiatycz, mieszkańców 332, domów 74, zabudowa zwarta, szkoła podstawowa na miejscu. Większość prawosławna, 7 rodzin katolickich. Par. obu wyznań Mielnik.

Dawna wieś chłopów królewskich czynszowych i wybrańców w starostwie mielnickim, a w części przynależna do wójta mielnickiego. Wcześniej w niej mieszkali bojarzy putni zamku mielnickiego. Powstała na terenie od wieków zasiedlonym. Pierwsza wzmianka o niej pochodzi z 1529 r., miała już wtedy wójta (Rkps MLkop 198 k. 519 - 520). Osadzona była na 40 włókach. Bardzo zniszczona w czasie najazdu szwedzkiego (LWP XVII) została ponownie zasiedlona. W czasie I wojny światowej na skutek

є українські заходи, крім того – люди мають обмежений доступ до інформації, перш за все – до українських передач. Не доходить туди сигнал Білостоцького телебачення, щойно від недавня можна слухати Білостоцьке радіо.

Саме тому, щоб вийти з українською культурою до жителів Сім'ятицького повіту, Союз українців Підляшшя вирішив організувати чергове свято врожаю саме в Мощоні Королівській. Стало це можливим завдяки співпраці з місцевими самоупрядовцями. Співпраця ця, за словами Галини Датчук, радної гміни Мельник, триває вже від 1992 року, однак досі обмежувалася вона до спільного проведення концертів у місцевій світлиці (приміром у 1997 році в рамках Фестива-

ewakuacji większość mieszkańców przez kilka lat przebywała w Rosji. Po II wojnie światowej ok. 10 rodzin wyjechało na stałe do Związku Radzieckiego.

Podstawowym środkiem porozumiewania się większości mieszkańców między sobą jest gwara ukraińska, młodzież mówi przeważnie po polsku.

Informatorzy: Jan Sylwestrowicz, ur 1903; Fruzyna Sylwestrowicz, ur 1889; Józef Sylwestrowicz, ur. 1888; Platon Sylwestrowicz, ur. 1923; Antoni Kapelko, ur. 1898; Piotr Kapelko, ur. 1925 i inni.

Opracowali O. Fiedorowicz i M. Kondratiuk w 1959 r., uzupełnił M. Kondratiuk w 1972 r. *Atlas gwar wschodniosłowiańskich Białostoczyszy, t. I*, Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, Wrocław – Warszawa 1980, s. 62-63.

лю української культури на Підляшші „Підляська осінь” висувив тут ансамбль „Горина” з Рівного). Сьоголітні обжинки були чи не найбільшим заходом Союзу українців Підляшшя організованим в Мощоні Королівській спільно з місцевою гміною, а водночас – першим просто неба.

Виступили на них постійні учасники українських заходів – „Ранок” з Більська – як його вокальна, так танцювальна групи, та „Родина” з Дуб’яжина. Українська фолькова пісня прозвучала у виконанні молодіжного гурту „Тирса” з Кліщель, яким керує Ігор Фіта. Крім того не могло бракувати гостей з України, зокрема – з Рівного. Тим разом на запрошення Союзу українців Підляшшя приїхав ансамбль „Джерело”, разом з народною артисткою України, Раїсою Цапун. Представив він обжинковий обряд за проспівав загальновідомі українські пісні.

Українські обжинки в селі Мощона – це була в першу чергу нагода пропагувати і підтримувати рідну культуру серед україномовного населення надбужанських земель. Для Союзу українців Підляшшя була це можливість показати найкращі українські ансамблі з Підляшшя, натомість для жителів Мощони і околиць – спосіб на культурне проведення недільного попудня та нечаста нагода безпосереднього контакту з рідною піснюю.

Людмила ФИЛИМОНЮК
Фото Іван Бакунович